

Tuliaremija - informacija gyventojams

Kokia tai liga?

Tuliaremija – tai užkrečiama liga bendra gyvuliams ir žmonėms, kurią sukelia bakterijos – *Francisella tularensis*. Ligos pavadinimas kilęs nuo vietovės Kalifornijoje pavadinimo, kur 1912 m. išskirtos bakterijos. Susirgimai tuliaremija paplitę pasaulyje, ypač šiaurės pusrutulyje – Šiaurės Amerikoje, Rusijoje, Kazachstane, Turkmėnijoje, Skandinavijos šalyse, Kinijoje, Japonijoje ir kt. Lietuvoje registruojami pavieniai tuliaremijos atvejai.

Sukėlėjai parazituoja daugiau nei 100 stuburinių ir bestuburių laukinių (kiškiai, voverės, ondatros, bebrai, elniai, taurai, šernai, skunkai ir kt.) bei naminių (šunys, katės, avys ir kt.) gyvūnų organizmuose. Sergantys ir nugaišę gyvūnai užkrečia išorinę aplinką (dirvožemį, vandenį, pašarus ir kt.), o per ją ir sveikus gyvūnus. Bakterijas platina įvairūs pernešėjai (erkės, uodai ir kt.). Taip susiformuoja gamtiniai tuliaremijos židiniai, dažniausiai upių deltose, balotose vietose, plačialapiuose miškuose.

Kaip galima užsikrėsti?

Sukėlėjas į žmogaus organizmą gali patekti: per odą (net per nepakenktą), ar gleivines (ypač akių), lupant sergančio gyvulio kailį, tvarkant skerdiena, įkandus erkėms, uodams, sparvoms ir kt. Užsikrėsti galima per infekuotą maistą, vandenį bei įkvėpus dulkių arba vandens aerolį, užkrėstą graužikų išskyromis. Nėra pavojaus užsikrėsti nuo tuliaremija sergančio asmens. Šia liga dažniau serga kaimo gyventojai, skerdyklų, žemės ūkio darbuotojai, miškininkai, medžiotojai ir kt.

Kokie ligos požymiai?

Inkubacinis laikotarpis trunka 1-25 (dažniau 3-7) dienas. Liga prasideda ūmiai: krečia šaltis, temperatūra pakyla iki 38,5-40 °C, skauda galvą, raumenis, vargina bendras silpnumas, blogas apetitas, sutrinka miegas. Dažniausiai sergama birželio – rugsėjo mėnesiais.

Kaip apsisaugoti?

Norint išvengti šios ligos reikia:

- tinkamai prižiūrėti aplinką (nešiukšlinti, nušienauti žolę);
- naikinti graužikus bei vabzdžius (deratizacija, dezinfekcija);
- dirbant žemės ūkio darbus, ypač pastebėjus kritusių graužikų, naudotis asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis ir laikytis asmens higienos reikalavimų;
- lupant sumedžiotų gyvūnų (ypač kiškių) kailius ir dorojant skerdiena, mėvėti gumines pirštines;
- vartoti tik saugų geriamąjį vandenį;
- vengti erkių, uodų, musių ir kt. vabzdžių įkandimo (naudoti repelentus ir apsivilkti apsauginius rūbus);
- nesimaudyti apleistuose, užžėlusiuose vandens telkiniuose;
- neleisti vaikams liesti negyvų ar sergančių gyvūnų;
- valgyti tik gerai iškeptą / išvirtą laukinių gyvūnų mėsą;
- maisto produktus laikyti taip, kad prie jų negalėtų prieiti graužikai;
- nevertoti graužikų apgraužtų maisto produktų.